

Folkeskatten for Veøy, Tresfjord og Vestnes 1681

Av Herlof Grüner

I Romridals Sogelags årsskrift 1954 s. 3-14 er inntatt folkeskatten for Molde ladested, og for Aukra, Vågøy og Hustad i årsskr. 1956 s. 29-36.

Nå kommer resten av disse kilder for Veøy prestegjeld, Tresfjord og Vestnes. For Grytten og hele indre Romsdal finnes ikke slike oppgaver, dessverre. I disse oppgaver som er oppsatt av sokneprestene finner vi nevnt de mange små ukjente mennesker som ikke er nevnt i skatteliste eller andre kilder. De fleste har klart seg så noenlunde, men de ble tidlig gamle og helseløse og da ble deres livsmuligheter elendige og den absolutte fattigdom deres lodd i livet. Ulykkelig var den som måtte gå tiggernes elendige vei.

Den som vil få en best mulig oversikt over folkemengden og lagdelingen av folket i siste halvdel av 1600 årene vil ved hjelp av folketellinga 1664/66 og de så omtrent årlige skattemanntal med oppgaver over odelsbønder, leilendinger, tjenestedrenge og utrorskarle m. a. ha mange kilder å øse av. I midten av 1680 åra kommer så de første justis- og skifteprotokoller og folketellinga 1701 som bare omfatter mannkjønn over 1 år gamle.

Fortegnelse på den som skal give den nåd. påbudne folkeskatt, samt antegnelse på husfolk ledige mannfolk og kvinnfolk uti Wedøen prestegjeld med sin utførlige forklaring soknevis forfattet.

Anno 1681.

Wedø hovedkirke, Wedø prestegård:

Min familime består uti efterfølgende personer:

Mig selv, som er fri (for denne skatt).

Min kvinne. En ung dreng ved navn Iver Iversønn som jeg er formynder for og for vinterkosten informerer min sønn inntil påske da han reiser til København.

1 stuepike, 1 amme, 1 budeie. 3 arbeidskarle den ene er rytter.

Item har jeg en gammel fattig dreng og en blind tøs på prestegården som jeg giver brød for Guds skyld. Nøk holder jeg 2 bønderdrenge og 2 kvinnfolk til ødegårder å late drive og dyrke for hvilke jeg som en annen bonde må skylde og skatte i alle contributioner, formoder derfor underdanigst å nyte frihet som andre bønderfolk.

Ellers er og huskappelanen i mit hus og søker min disk og duk. Han har en liten skodreng og ikke større.

Således testerer Anders Bredahl.

Husmenn og husfolk i bemelte kirkesogn:

Anders Skaget og hans kvinne er gamle folk og deres datter Kirsti Andersdatter som er arbeidsfør og hjelper sine gamle og fattige foreldre med sit arbeide.

Rasmus Skaget og hans kvinne er tiggere.

Ingebrikt skomakar og hans kvinne er sterke og arbeidsføre.

Nils Monsønn Nesje er substitut og hans kvinne. Han har ikke mere lønn enn hovedklokkeren godvillig vil unde ham og han derfor kommer hovedklokkeren til hjelp etter kvota. Dog bor han på en bondegård av hvilken han skatter og skylder.

Synnøve Hansdatter Nesje er gamimel og svak. Knut Besvendsønn Kjerringnesset og hans kvinne og datter, samtlige er arbeidsføre.

Brit Ellingsdatter Åsen er gammel og vanfør. Iver Mikkelsønn er en mak enkemann. Jon Sølsness er sterk og arbeidsfør endog han har en vanfør kvinne. Klare Pedersd. Sølsnes er krøpling. Guri Årset er en arbeidsfør enke. Mali Olsd. Staurset er arbeidsfør.

Ole Knutsen Staurset og hans kvinne er arbeidsføre.

Mathias Andersønn Floviken er murmester. Otto Olsønn Bersviken er gammel og vanfør. Alet Jonsd. Stensåen gammel og

vanfør. Jon Dale og hans kvinne er arbeidsføre. Marit Pedersd. er hustøs hos Stor Knut Dale er sterk og arbeidsfør. Anne Olsd. er hustøs hos Ole Bjørns. Dale, arbeidsfør. Bottol Ols. Ytre Mit-tet og hans kvinne er arme og elendige husfolk. Ole Morkestrand og hans kvinne er sterke og arbeidsføre. Jørn Larssønn Indre Slemmen og hans kvinne er gamle stakkele. Ole Ellingsønn Indre Slemmen og hans kvinne. De er svake og vanføre. Kari Nilsd. Ytre Slemmen er en gammel og skrøpelig kierling. Erik Langnesset en gammel og fattig enkemann. Ragnild Herje er en gammel og vanfør tøs som betler sit brød. Sigrid Johansd. er en husløs tøs hos unge Ole Farkvam. Marte Olsd. Kjølet er gammel og blind. Anne Knutsd. Helgestø en arbeidfør tøs dog havende to barn. Ole Pedersønn hos Anders Øvervåge er gammel og skrøpelig. Kari Olsd. hustøs hos Knut Øvervåge er arbeidsfør.

Sigrid Veflufsd. Øvervåge en gammel og hel skrøpelig huskvinne. Bjørn Helgestøvik er svak av tarmløp og fattig. Han har kvinne og små barn. Marte Olsd. hustøs hos Ole Ols. Øverreistad. Arbeidsfør. Anne Knutsd. Kolstad arbeidsfør og er i huse hos sin gamle og skrøpelige mor, hende å se tilgode. Kristoffer Lars. og hans kvinne er i hus hos Kristoffer Mikkels. Talberg er arbeidsfør. Kristoffer skredder, enkemann i Vogshavn og hans kvinne og datter og en tjenestetøs. Guri Trondsd. Brudeskaret en gammel tiggerske. Guri Pedersd. Lund er krøpling. Ingeborg Hoversd. Vestad en gammel og skrøpelig kvinne. Anne Monsd. Storviken er en gammel og trengende tøs. Jon Mik-kels Sekkeseter en skrøpelig husmann. Søren Matsønn Jelviken og hans kvinne og en nær voksen datter, arbeidsføre. Lars Semunds. Jelviken, han arbeider for sin føde og hans kvinne tigger på bygden undertiden. Tron i Jelviken og hans kvinne er gamle, men arbeider for sin føde. Knut i Engviken og hans kvinne er gamle og fattige husfolk.

Rødven kirkesogn:

Ole Knutsønn Indrealfarnes er en tigger. Berte Størkersd. ibid. Er en tigger. Ellen Pedersd. Krokset og hans kvinne. Sterke og arb.føre Ole Larsønn Indresandnes og hans kvinne gamle stakkele.

Tore Knuts. *ibid* er gammel. Berte Halvarsd. Frøyset gammel og utarbeidet. Elli Larsd. Ytterholm er betler. Amund Halvarssønn Indreholm og hans kvinne er arbeidsføre. Anne Størkersd. *ibid*. er arbeidsfør. Anders Rasmussønn er bondeskredder og hans kvinne er i huse hos Anders Hammervoll er gammel og undertiden svak og skrøpelig av alderdom. Hans sønn Isak Anderssønn er gammel soldat (Gyldenløvefeiden) men er nu fri, tjener bemelte sin gamle far hannem med håndverket å ernære. Ole Anders. Hammervoll og hans kvinne sterke og arbeidsføre. Guru Olsd. *ibid*. svak stakkell.

Peder Ols. Harvoll er skinnbereder dog en gammel svak enke-mann. Peder Hanssønn Volde og hans kvinne er arbeidsføre. Sigrid Sørensd. Øvrehunnes er sterk og arbeidsfør. Ole Larsønn Ottestad og hans kvinne med deres sønn Ole Olsønn. Foreldrene er gamle og fattige og sønnen vanfør. Sigrid Indresandnes er vanfør og svak.

Tresfjord kirkesogn:

Steffen Amunds. Nerem og hans kvinne er sterke og arbeidsføre. Peder Larsønn Sørsylte og hans kvinne er arme og gamle. Kristen Knutsønn er hovedklokker og angiver sin familie å bestå av sig selv og sin kvinne, 3 stifbarn og en tjenestetøs. Jørn Saksessønn og hans kvinne er gamle og husarme. Lasse Pers. Løviken en gammel utslepet dreng 60 år og har mén på det ene øye. Knut Larsønn Kjøpstad og hans kvinne er sterke og arbeidsføre. Johannes Ekenes og hans kvinne er fattige folk og har intet annet å ernære seg med enn å lese for nogle bønderbørn om vinteren. Han har ellers en skavank på sin arm. Vefluf Knuts. Bjermeland og hans kvinne er arbeidsføre.

Stenor Knuts. Skorgen og hans kvinne er gamle og utslepet. Hans Kristens. Skornes arbeider undertiden noget for folk er dog gammel og skrøpelig. Brit Olsd. i hus på Skornes. Hun arbeider undertiden noget for folk for sin føde. Kristoffer Ols. Vike og hans kvinne er husarme. Jon Peders. Ellingsgård og hans kvinne er gamle og utslepet. Kari Torkelsd. Helset er en sterk og arbeidfør tøs. Simen Villa og hans kvinne er arbeidsføre, men fattige. Inger Arnsd. Dogstad en gammel og vanfør tøs. Marte

Saksesd. Sakslien er gammel og vanfør. Lars Saksesønn Sæter en gammel og vanfør dreng. Guri Reiten en besovet tøs. Hun arbeider undertiden og undertiden tigger sin føde. Sigrid Rasmusd. Hoem arbeider og tigger. Karen Jonsd. Fagervik arbeider og tigger. Mali Pedersd. ibid. er av samme slette kondisjon. Gunhild ibidem en gammel kvinne og tiggerske. Ellen Kirkesylte og hans kvinne er arbeidsføre dog fattige og har mange barn. Ingrid ibid. en gammel og fattig tøs. Anne ibid. er av samme kondisjon. Randi ibid. av samme vilkår.

Vestnas kirkesogn:

Vestnes gård:

På Vestnes gård finnes og angives efterskrevne personer, som finnes i vores husholdning: Vor fullmechtig Thomas Larssønn. 6 arbeidsdreng. Min egen pike Anne Karlsdtr. 4 andre kvinnfolk.

Trondheim d. 28 desember 1680.

Helle Budde.

Antegnelse på de folk jeg undertegnede har i min husholdning: Jeg selv og min kone, 1 sønn, 2 hovmenn, 4 piker, 6 bønderdreng på bondegården jeg bor på med dem som akter kreaturene. 3 kvinnfolk på samme gård til kveget å akte. Ellers må jeg holde derforuten 7 bønderdreng og 2 kvinnfolk til ødegårder å drive hvorfor jeg må skatte og skylder for dem som andre bønder. Jeg formoder derfor underdanigst å være fri som andre bønderfolk.

Aktum Vedøen d. 7 februar 1681.

Bredahl. m. e. h.

Husmenn og husfolk i bem. kirkesogn:

Harkild Rekdal og hans kvinne er sterke og arbeidsføre. Jakop Ols. ved Nakkennøstet er gammel soldat, men nu fri, med sin kvinne, arbeidsføre item hans gamle mor og vanføre søster samt hans værsøster en gammel og utslepet tøs som samtlige er i hus hos hannem.

Eli Halvorsdtr. som er i hus hos Hans Jørgens. Frostad, sterk og arbeidsfør. Peder Amunds. og hans kvinne i hus hos Iver Stortomren er sterke og arb.føre. Brit Mikkelsd. Øgård gammel og utslepet. Karen Fredriksd. ibid. er en tigger. Amund Peders. i hus hos Rasmus Langsten er gammel og tullvoren. Elli Rasmusd. hos Lars Langsten er arbeidsfør. Johannes smed og hans kvinne wonhaftig ved Lie er gamle og oppholder seg ved sit håndverk. Berit Olsd. Lie er husarm og skrøpelig. Knut Johansøn Øverås og hans kvinne er betlere. Otte som er hos Peder Uren er gammel og husarm. Ole Halvarvs. Seter er en gammel dreng som dog ikke tigger. Anne Halvarvsd. ibid. gammel men tigger ikke. Dagmar Halvarvsd. Ås er skredderske og arbeidsfør. Anne Sevardsd. ibid. er husarm og vanfør. Mali Jørnsd. Stokkeland er en fattig og husarm enke. Marit Halvarvsd. Ler-våg er gammel og husarm enke. Ved Strømmen hos Hellands-gårdene bor efterfl. husfolk:

Ole Randmoesønn og hans kvinne er gamle dog oppholder sig ved arbeide og er ellers postmann. Ellen ibid og hans kvinne, arbeidsføre, han er postmann. Brit Andersd. er gammel og skrøpelig. Jon Knuts. og hans kvinne er gamle og tigger. Eli Arnesd. er enke og arbeider for sin føde, dog undertiden vanhelset. SKOTTE Margrete selv gammel og vanhelsig dog har en tøs hos seg som henne oppakter og med arbeide oppholder den gamle. Iver Hansønn og hans kvinne er sterke og arb.føre. Jørgen skredder og hans kvinne er gamle folk, som dog oppholder seg ved sitt arbeide. Gjert Pedersønn en gammel hovmann hos fogden og hans kvinne er vel sterke, dog han mest fortjener sin føde ved reiser for sin gamle husbonde Iver Andersønn. Hellands Anne er gammel og tigger. Kristi Pedersd. Remmem er gammel og skrøpelig. Anne Pedersd. Stenødegård er gammel og skrøpelig enke.

Ingeborg Lassesd. ibid. er gammel og utslepet. Ole Pers. ibid. er selv sterk men har en skrøpelig kvinne og små barn. Brit Lassesdtr. Brastad en gammel og vanfør tøs. Knut Anders. ibid og hans kvinne er sterke og arbeidsføre. Deres sønn Jon Knuts. er voksen men svak uti benene. Jon Peders. Krokset, gammel soldat men nu fri og hans kvinne er sterke og arbeidsføre. An-

ders Vike og hans kvinne er gamle og skøpelige. Peder Olsønn Vike er enkemann og arbeidsfør. Nils Laxmann og hans kvinne er sterke og arbeidsføre. Johan ibid. er blind og hans kvinne som tigger. Dog er hos dem en ung tøs ved navn Barbro som med dem besøker godtfolk om sitt opphold. Mali ibid. gammel og utslepet. Ole Schad og hans kvinne med deres datter bosatt ved Vike er sterke og arbeidsføre. Bendikses enke ved Vike med mange små barn, til med vanhelsig og i hus hos henne er en gammel utslepen tøs v. n. Gjertrud. Ingeborg ved sjøen en gml. enke og hennes datter Randi som hjelper moren til underholdning.